

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра іноземної філології та перекладу**

**СИЛАБУС
Соціолінгвістика
Sociolinguistics**

Інформація про викладача	
Викладач	Лобода Вікторія Анатоліївна
Посада	асистент
Адреса кафедри	м. Вінниця, вул. Театральна, 21
Контактний телефон	(0432) 55-04-27
Е-mail:	v.loboda@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	http://sun.vtei.com.ua/course/view.php?id=1112
Консультації	Понеділок, п'ятниця з 10:00 до 15:00, Кафедра іноземної філології та перекладу, к.2, ауд.14.
Інформація про дисципліну	
Освітній ступінь	-
Галузь знань	для усіх галузей знань
Спеціальність	для усіх спеціальностей
Освітня програма	
Навчальний рік	2022-2023 р.
Семестр	
Факультет	
Курс	
Група	
Анотація курсу	
<p>Основна мета вивчення дисципліни «Соціолінгвістика» – ознайомлення здобувачів із системою базових знань про соціальні аспекти розвитку мови, її суспільні функції в синхронії та діахронії, механізми взаємодії мови й суспільства. Курс сприяє формуванню критичного мислення студента та розвиває практичні навички аналізу питань про зв'язки між мовою та суспільством.</p> <p>Завданнями вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ репрезентувати основні відомості про понятійний апарат і теоретичні положення цієї науки, її методологічне підґрунтя, методи й прийоми соціолінгвістичного аналізу;▪ сформувати у студентів навички аналізу мовного матеріалу в рамках соціолінгвістичного підходу;▪ систематизувати методи досліджень в макро- та мікросоціолінгвістичних працях.▪ розвивати філологічну ерудицію майбутніх фахівців. <p>Дисципліна «Соціолінгвістика» є вибірковою з ряду навчальних дисциплін.</p>	
Мова викладання	Українська.
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма (ОП)	
Перелік компетентностей	

Перелік результатів навчання	<ul style="list-style-type: none"> ▪ визначати особливості соціолінгвальної ситуації синхронічно та діахронічно; ▪ інтерпретувати мовлення представників різних соціальних груп суспільства задля забезпечення ефективної комунікації та співпраці з ними; ▪ проєктувати і здійснювати прикладні дослідження на основі системного підходу з використанням знань із соціолінгвістики; ▪ здійснювати самостійний пошук, оброблення, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію інформації з різних джерел, генерування нових ідей для вирішення наукових і практичних завдань; ▪ ефективно використовувати навички академічного письма для оформлення результатів проведених досліджень.
Пререквізити дисципліни (що треба знати, з чим ознайомитися студенту перед вивченням дисципліни)	<p>Для успішного опанування дисципліни «Соціолінгвістика» необхідна наявність базових знань із таких дисциплін як «Вступ до мовознавства».</p>

Тематичний план та оцінювання результатів навчання

Тематичний план (схема вивчення курсу)

Назва теми	Кількість годин					Форми контролю
	всього	лекц.	практ.	лабор.	СРС	
Тема 1. Соціолінгвістика як дисципліна: поняття та проблематика.	22		8		14	
1. Предмет і завдання соціолінгвістики.	5		2		3	УО, ПО, Р
2. Становлення соціолінгвістики як самостійної науки.	5		2		3	УО, ПО, ІЗ
3. Течії та напрями соціолінгвістики.	6		2		4	УО, ПО, Т, ІЗ
4. Сучасні дослідження із соціолінгвістики.	6		2		4	УО, ПО, Т, ІЗ
Тема 2. Базові поняття соціолінгвістики.	30		12		18	
5. Мовна спільнота. Соціально-комунікативна система.	5		2		3	УО, ПО, Т
6. Мовна ситуація.	5		2		3	УО, ПО, ІЗ
7. Літературна мова.	5		2		3	УО, ПО, ІЗ
8. Діалект та соціолект.	5		2		3	УО, ПО, Т
9. Мовленнєвий код. Субкод.	5		2		3	УО, ПО, Т
10. Перемикання кодів.	5		2		3	УО, ПО, ІЗ
Тема 3. Форми існування мови.	26		10		16	
11. Розмовно-побутове мовлення.	5		2		3	УО, ПО, Т, ІЗ
12. Сленг.	5		2		3	УО, ПО, Р
13. Соціальні діалекти.	5		2		3	УО, ПО, ІЗ
14. Професійні соціолекти, групові та корпоративні соціолекти (жаргони).	5		2		3	УО, ПО, ІЗ, П
15. Таємні мови (арго).	6		2		4	УО, ПО, ІЗ

Тема 4. Комунікативне середовище: вибір мови спілкування.	22		8		14	
16. Мовна політика: види, завдання, інструменти.	5		2		3	УО, ПО, Т, ІЗ
17. Міжнародний статус мови і мовна політика держави.	5		2		3	УО, ПО, Т, ІЗ
18. Білінгвізм. Мови національних меншин.	6		2		4	УО, ПО, Т, ІЗ
19. Мова та діалект. Регіональні діалекти.	6		2		4	УО, ПО, П
Тема 5. Взаємодія мов.	32		12		20	
20. Поняття «мовні контакти» і «взаємодія мов».	5		2		3	УО, ПО, Т, Р
21. Типи мовних контактів. Інтерференція як наслідок взаємодії мов.	5		2		3	УО, ПО, ІЗ, КТ
22. Суржик як результат змішування мов.	5		2		3	УО, ПО, Т, ІЗ
23. Допоміжні мови міжетнічного спілкування: лінгва франка, койне, піджин, креольські мови.	6		2		4	УО, ПО, КТ, П
24. Міжнародні і світові мови.	5		2		3	УО, ПО, Т, ІЗ
25. Штучні мови.	6		2		4	УО, ПО, Т, ІЗ
Тема 5. Соціальний аспект мови та мовлення.	26		10		16	
26. Мовна соціалізація.	5		2		3	УО, ПО, ІЗ, Т
27. Соціальний аспект спілкування.	5		2		3	УО, ПО, ІЗ, Т
28. Соціокультурний контекст конфліктної комунікації.	5		2		3	УО, ПО, Т, Р
29. Методи соціолінгвістичних досліджень: анкетування.	5		2		3	УО, ПО, ІЗ, Р
30. Методи соціолінгвістичних досліджень: спостереження, інтерв'ю, тест.	6		2		4	УО, ПО, ІЗ, П
Тема 7. Міжнародні мови в епоху глобалізації.	22		8		14	
31. Англійська мова як глобальна. Шлях до функцій в різних країнах світу.	5		2		3	ПО, УО, К, ІЗ
32. Варіанти англійської мови.	5		2		3	Р, П, ПО, УО
33. Українська мова як міжнародна: модель набуття статусу.	6		2		4	УО, Р, ПО
34. Мовна ситуація в Україні.	6		2		4	УО, КТ, Т, ПО
Разом	180/6		68		112	
Підсумковий контроль						Екзамен

Умовні позначення:

УО – усне опитування;	Р – реферат;
ПО – письмове опитування;	ІЗ – індивідуальне завдання;
Т – тестування;	КТ – комп'ютерне тестування.
К – кейс;	П – проєкт.

Поточний контроль/критерії оцінювання

Поточний контроль проводиться на кожному занятті. Поточне оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти враховує:

- підготовку до занять;
- присутність та активність під час заняття.

Бали також нараховуються за виконання здобувачами вищої освіти самостійної роботи, формами якої можна вважати також участь у науковій діяльності, олімпіадах тощо.

Загальна максимальна кількість балів, яку здобувач може набрати впродовж вивчення курсу **(100 балів)** розподіляється таким чином:

1. За кожне практичне заняття – 2 бали

*(34 заняття *2 бали) = 68 балів*

2. Самостійна робота студента – 32 бали**Разом за семестр - 100 балів.****На практичному занятті оцінюються:**

- вироблення практичних навичок оволодіння метамовним матеріалом у процесі спостереження над лінгвістичними явищами;
- активність при виконанні запропонованих практичних завдань;
- ретельність самостійної підготовки до винесених на обговорення проблемних питань;
- виступи з підготовленими індивідуальними презентаціями щодо широкого кола тем дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи:

- підготовка повідомлень та рефератів – **10 балів**;
- виконання індивідуальних завдань – **10 балів**;
- аналітичний огляд додаткової літератури з теми, вміння роботи з першоджерелами з подальшим заглибленням у тему і участю в наукових заходах - **12 балів**.

Основні літературні та інформаційні джерела

1. Антошкіна Л., Красовська Г., Сигеда П. Соціолінгвістика: навч. посібник. Донецьк: ТОВ «ЮгоВосток Лтд», 2017. 360с.
2. Екологія мови і мовна політика в сучасному суспільстві (Збірник наукових праць). К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 376с.
3. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти. К.: Вид.центр «Академія», 1999. 288 с.
4. Мацюк Г. До витоків соціолінгвістики: Соціолінгвістичний напрям у мовознавстві. Львів, 2018. 432 с.
5. Мовна політика та мовна ситуація в Україні: Аналіз і рекомендації / за ред. Юліане Бестере-Дільгер. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 363 с.
6. Соціолінгвістичні студії за заг. ред. Л.О. Ставицької. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. 288 с.

Політика дисципліни**Організація навчання**

Дисципліна передбачає проведення **практичних занять** в групах, самостійну роботу з підручниками та навчально-методичними матеріалами, консультації з викладачем.

На практичних заняттях проводиться детальний розгляд теоретичних положень дисципліни та формуються навички й уміння їх практичного застосування шляхом виконання здобувачами вищої освіти різнорівневих завдань, як усних, так і письмових в обсязі програмової тематики. Особистісно-орієнтований тип навчання. За методами та способами

	навчання: пасивні (пояснювально-ілюстративні); активні (проблемні, ігрові, інтерактивні, саморозвиваючі).
Відпрацювання пропущених занять	<p>Відпрацювання пропусків здійснюється через систему управління навчанням MOODLE та індивідуальні консультації як (в усній і в письмовій формі, в залежності від тематики та обсягу пропущеного матеріалу).</p> <p><u>Письмове відпрацювання включає:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ виконання завдань в системі MOODLE; ▪ виконання повідомлень, доповідей, рефератів, презентацій. <p><u>Усне відпрацювання включає:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ захист повідомлення, доповіді, реферату, презентації.
Допуск до підсумкового контролю	<p>У разі, якщо здобувач вищої освіти бажає поліпшити свою оцінку, або не набрав 75 балів, він складає екзамен з усієї програми навчальної дисципліни у вигляді письмового опитування знань згідно завдань встановленого зразка.</p> <p>Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів у співвідношенні 80:20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переводу поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.</p>
Академічна доброчесність	<p>Дотримання політики академічної доброчесності є обов'язковою. (http://www.vtei.com.ua/doc/2019/ud/pol/pol_akad_dobr.pdf)</p> <p>Студенти повинні САМОСТІЙНО виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей), уникаючи академічного плагіату, самоплагіату, академічного шахрайства; фабрикації; фальсифікації, списування, обману, хабарництва.</p> <p><u>Під час контрольних заходів порушенням вважається:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ використання заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо); ▪ проходження процедур контролю знань підставними особами; ▪ списування; ▪ повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи. <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ оголошення попередження; ▪ повторне проходження оцінювання (іспит тощо); ▪ повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; ▪ позбавлення академічної стипендії; ▪ відрахування з інституту. <p>Викладач зобов'язується використовувати чіткі і зрозумілі методи оцінювання, вчасно інформувати та обґрунтовувати отримані бали для об'єктивного оцінювання навчальних досягнень.</p>

Затверджено на засіданні кафедри протокол № 10 від 16 листопада 2021 р.

Науково-педагогічний працівник

Вікторія ЛОБОДА

Завідувач кафедри

Наталя ІВАНИЦЬКА